

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

CHOINKA

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Najpierw była CHOINA, czyli 'młody sosnowy laszek' (tak jak brzezina 'młody brzozowy laszek' czy olszyna 'młody olchowy laszek'). Niewielka choina to choinka, a więc CHOINKA to pierwotnie taki mały sosnowy młodziak. Znaczenie 'las, laszek sosnowy' – i choiny, i choinki – dość szybko rozszerzyło się do znaczenia 'każdy las, laszek iglasty' i wzbogaciło o nowe, utworzone od niego znaczenie 'pęk iglastych gałęzi'. Młody sosienkę nazywano w gwarach CHOJĄ (do dziś pozostały nazwy miejscowe takie jak Chójki w Wielkopolsce), Choja na Mazowszu) czy Chojna, Chojny, Chojno lub Chojnowo – w wielu regionach niemal całej Polski). CHOINKA w zn. 'wiązka iglastych gałęzi' skojarzona z gwarową CHOJĄ dała znaną nam dziś CHOINKĘ 'iglaste drzewko ozdobiane na święta Bożego Narodzenia'. Sam zwyczaj wstawiania do domu choinki przejęliśmy od Niemców dopiero w XIX w., najpierw w zaborze pruskim, potem stopniowo na terenie całego kraju. Wcześniej wieszaliśmy pod powałą podłazniczkę (zwaną też bożym drzewkiem lub wiechą), pięknie przystrajaną różnymi ozdobami w zależności od regionu, albo też -zwłaszcza na wschodzie Polski -wstawialiśmy do izby snop zboża, zwany dziadem (diduchem).